

## PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI USTANOVE NVO VARUJEJO NAŠE ZDRAVJE

### Besedilo in obrazložitev členov odloka

Na podlagi 15.b člena Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3), 5.b člena Zakona o omejevanju porabe alkohola (Ur. l. RS št. 15/2003 – ZOPA) in prvega odstavka 108. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/2007-UPB1) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne \_\_\_\_\_ sprejel

### ODLOK

#### o ustanovitvi Ustanove NVO varujejo naše zdravje

#### I. UVODNE DOLOČBE

##### 1. člen

(predmet odloka)

- (1) S tem odlokom se ustanavlja Ustanova NVO varujejo naše zdravje (v nadaljevanju ustanova) ter se opredelijo njeno ustanovitveno premoženje, namen, dejavnosti, organe, financiranje, razpolaganje s prihodki in drugo pomembno za delovanje ustanove.
- (2) Izrazi, uporabljeni v tem odloku v moški spolni obliki, se uporabljajo kot nevtralni za moške in ženske.

##### 2. člen

(opredelitev ustanove)

- (1) Ustanovitelj ustanove je Republika Slovenija.
- (2) Ustanove je pravna oseba javnega prava. Ustanoviteljske pravice Republike Slovenije v ustanovi uresničuje ministrstvo, pristojno za zdravstvo (v nadaljevanju ministrstvo).
- (3) Ustanova je nepridobitna, njeno delo je javno.
- (4) Za poslovanje ustanove se smiselno uporabljajo določbe Zakona o ustanovah (Uradni list RS, št. 70/2005-UPB1, (91/2005 popr.)).

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

3. člen  
(ime in sedež ustanove)

- (1) Ime ustanove je: Ustanova NVO varujejo naše zdravje
- (2) Sedež ustanove je v prostorih ministrstva.

4. člen  
(pečat ustanove)

- (1) Ustanova ima pečat okrogle oblike, premera 35 mm, z grbom Republike Slovenije v sredini, na obodu sta izpisana ime in sedež ustanove.
- (2) Ustanova ima znak, ki se ga določi s pravili ustanove, in je sestavni del imena ustanove.

5. člen  
(nastopanje v pravnem prometu)

Ustanova nastopa v pravnem prometu samostojno, v svojem imenu in za svoj račun v okviru, ki je določen s tem odlokom, na podlagi določb Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3; v nadaljevanju ZOUTI) in Zakona o omejevanju porabe alkohola (Ur. l. RS št. 15/2003; v nadaljevanju ZOPA)

## II. USTANOVITVENO PREMOŽENJE

6. člen  
(določitev ustanovitvenega premoženja)

Ustanovitveno premoženje ustanove predstavljajo sredstva pridobljena iz dajatev tobačni in alkoholni evro in na dan \_\_\_\_\_ znašajo \_\_\_\_\_ EUR.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

## 7. člen

(zmanjšanje ali povečanje ustanovitvenega premoženja)

- (1) Ustanova upravlja z ustanovitvenim premoženjem, tako da se njegova vrednost ne zmanjša, razen če tako zaradi izjemnega položaja odloči svet ustanove in k tej odločitvi da soglasje ministrstvo.
- (2) Ustanovitveni premoženje ustanove se lahko poveča, če ima ustanova presežek prihodkov nad odhodki in tako odloči svet ustanove ter k tej odločitvi da soglasje ministrstvo.

## III. NAMEN IN DEJAVNOSTI USTANOVE

### 8. člen

(namen ustanove)

- (1) Ustanova je ustanovljena za upravljanje s sredstvi, pridobljenimi iz pobiranja dajatve Tobačni evro na podlagi drugega odstavka 15.c člena ZOUTI in dajatve Alkoholni evro na podlagi 5.c člena ZOPA, ki so namenjena za izvajanje programov in projektov nevladnih organizacij na področju zdravja v procesih varovanja zdravja, promocije zdravja in zdravstveno vzgojnega dela na področju preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni in dejavnikov tveganja.
- (2) Namen ustanove je trajen in splošno koristen.

### 9. člen

(osnovne dejavnosti ustanove)

- (1) Osnovna dejavnost ustanove, s katero bo uresničevala svoj namen, je financiranje oziroma sofinanciranje programov in projektov nevladnih organizacij na področju zdravja v procesih varovanja zdravja, promocije zdravja in zdravstveno vzgojnega dela na področju preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni in dejavnikov tveganja.
- (2) Ustanova odloča o delitvi sredstev na podlagi letnega programa dela oziroma finančnega načrta in pravilnika, ki ureja merila in pogojev za uporabo sredstev ustanove.

### 10. člen

(druge dejavnosti)

Ustanova lahko poleg dejavnosti, namenjenih za uresničitev njenega namena, opravlja tudi dejavnosti, namenjene njeni promociji.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

## 11. člen

(prejemniki sredstev ustanove)

- (1) Izvajalci dejavnosti, ki se financirajo po tem odloku, so pravne osebe zasebnega prava, ki izpolnjujejo sledeče pogoje:
  - njihov ustanovitelj ali soustanovitelj ni oseba javnega prava,
  - niso ustanovljene z namenom pridobivanja dobička,
  - morebitnega presežka prihodkov nad odhodki ne delijo med svoje ustanovitelje, člane organov ali člane, temveč ga uporabljajo za doseganje namena svoje ustanovitve,
  - izpolnjujejo morebitne druge pogoje, ki jih določa ta odlok ali pravilnik, ki ureja merila in pogoje za uporabo sredstev ustanove.
- (2) Izvajalce programov in projektov izbire svet ustanove na podlagi javnega razpisa.

## IV. ORGANA USTANOVE

### 12. člen

(organa ustanove)

Organa ustanove sta:

- direktor ustanove,
- svet ustanove.

### 13. člen

(direktor ustanove)

- (1) Direktor je poslovodni organ ustanove.
- (2) Direktorja imenuje svet ustanove za dobo petih let. K njegovemu imenovanju daje soglasje ministrstvo.
- (3) Direktor organizira in vodi poslovanje ustanove, predstavlja in zastopa ustanovo in je odgovoren za zakonitost dela ustanove. Za svoje delo je direktor odgovoren svetu ustanove.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

14. člen  
(svet ustanove)

(1) Svet ustanove (v nadaljnjem besedilu: svet) ima 22 članov in sicer:

- šest predstavnikov, ki jih izvolijo raziskovalna, zdravstvena in druga strokovna združenja s področja zdravljenja kroničnih nenalezljivih bolezni in dejavnikov tveganja,
- šest predstavnikov, ki jih izvolijo nevladne organizacije, ki delajo na področju zdravja v procesih varovanja zdravja, promocije zdravja in zdravstveno vzgojnega dela na področju preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni in dejavnikov tveganja.
- po enega predstavnika, ki ga imenujeta zdravniška in lekarniška zbornica Slovenije,
- po enega predstavnika, ki ga imenujejo Medicinska fakulteta v Ljubljani, Medicinska fakulteta v Mariboru in Fakulteta za farmacijo,
- po enega predstavnika, ki ga imenuje ministrstvo, pristojno za zdravje, za finance in za gospodarstvo,
- enega predstavnika, ki ga imenuje Svet za zdravje pri Vladi Republike Slovenije in
- enega predstavnika, ki ga imenuje Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije.

(2) Imenovane ali izvoljene člane sveta potrdi minister, pristojen za zdravje.

(3) Mandat članov sveta traja 5 let, po katerem so lahko ponovno izvoljeni ali imenovani.

15. člen  
(člani sveta)

(1) Člani sveta ne morejo biti osebe:

- ki niso polnoletne ali ki niso poslovno sposobne,
- ki so zaposlene v ustanovi,
- ki opravljajo nadzor nad ustanovo.

(2) Novega člana sveta se izvoli ali imenuje najmanj 30. dni pred iztekom mandata trenutnega člana.

(3) Institucije ali organizacije, lahko razrešijo posamezne člane sveta ustanove, ki so jih imenovali ali izvolili, če ti člani delujejo v nasprotju z njihovimi interesi.

(4) Če posamezni član sveta ne izpolnjuje nalog, določenih s tem odlokom oziroma z drugimi splošnimi akti ustanove, ali če deluje v nasprotju z interesi ustanove, ga ministrstvo lahko predčasno razreši. V tem primeru se za čas trajanja mandatne dobe razrešenega člana izvoli ali imenuje nadomestnega člana.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

16. člen  
(pristojnosti sveta)

- (1) Svet sprejema pravila in druge splošne akte ustanove, določa finančni načrt in sprejema zaključni račun, določa merila in pogoje za uporabo sredstev ustanove za posamezne namene, odloča o razporejanju sredstev, upravlja s premoženjem ustanove, imenuje direktorja ustanove, daje ustanovitelju in direktorju ustanove predloge in mnenja o posameznih vprašanjih, daje smernice in navodila strokovni službi ustanove in opravlja druge, z zakonom ali s tem odlokom oziroma z drugimi splošnimi akti ustanove določene naloge.
- (2) Svet lahko za posamezne naloge iz delokroga ustanove ustanavlja in ukinja strokovne komisije kot način organizacije dela ustanove. Člani strokovnih komisij so lahko člani sveta, zunanji sodelavci ali strokovnjaki na področjih dela ustanove.
- (3) Svet je sklepčen, če se seje udeleži večina članov, in sprejema odločitve z večino glasov prisotnih članov, razen v primerih, ko je s pravili ali drugim splošnim aktom ustanove določeno drugače.

17. člen  
(predsednik in podpredsednik sveta)

- (1) Predsednika in podpredsednika izvoli svet izmed svojih članov na svoji konstitutivni seji, ki se opravi najkasneje v 30 dneh od pričetka mandata članov sveta. Predsednik in podpredsednik sta za svoje delo odgovorna svetu.
- (2) Predsednik sveta sklicuje in vodi seje sveta, skrbi za izvajanje splošnih aktov ustanove in sklepov sveta ter obvešča javnost o delu ustanove.
- (3) Podpredsednik pomaga predsedniku sveta pri njegovem delu in ga nadomešča, če je ta odsoten ali iz drugih razlogov ne more opravljati svoje funkcije.

18. člen  
(povračilo stroškov dela)

Člani sveta ustanove in direktor opravljajo delo nepoklicno, imajo pa pravico do povračila potnih stroškov, dnevnic oziroma do sejnine.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

19. člen  
(strokovna služba ustanove)

- (1) V okviru ustanove deluje strokovna služba ustanove, ki nudi organom ustanove potrebno strokovno, tehnično in administrativno pomoč pri njihovem delu.
- (2) Strokovna služba pripravlja gradiva za seje sveta, izvaja javne razpise za dodelitev sredstev ustanove, predlaga načrte delitve sredstev, opravlja nadzor nad poročanjem o porabi dodeljenih sredstev in opravlja druge naloge, skladno s splošnimi akti ustanove.

**V. VIRI FINACIRANJA IN FINANČNO POSLOVANJE**

20. člen  
(viri financiranja)

- (1) Ustanova pridobiva sredstva za izvajanje svoje dejavnosti iz dajatve Tobačni evro na podlagi 15.c člena ZOUTI in dajatve Alkoholni evro na podlagi 5.c člena ZOPA.
- (2) Ustanova pridobiva sredstva tudi z upravljanjem z ustanovitvenim premoženjem.
- (3) Ustanova lahko pridobiva sredstva tudi z darili, donacijami ali z drugimi naklonitvami domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, s prihodki od opravljanja dejavnosti, povezanimi z doseganjem njenega namena in na druge načine, skladno z zakonom.

21. člen  
(uporaba prihodkov)

Prihodki ustanove se uporabljajo le za izvajanje namena ustanove oziroma za izvajanje dejavnosti, določenih s tem odlokom ter za poslovanje ustanove.

22. člen  
(odgovornost za obveznosti)

- (1) Ustanova odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.
- (2) Ustanovitelj odgovarja za obveznosti ustanove do višine neizplačanih sredstev, ki jih zagotavlja ustanovi v skladu s prvim odstavkom člena tega odloka.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

23. člen  
(vodenje poslovnih knjig)

- (1) Ustanova vodi poslovne knjige ter izdela letno poročilo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in izdelavo računovodskih poročil za zavode.
- (2) Ustanova vodi ločene knjigovodske evidence o sredstvih, pridobljenih iz javnih in drugih virov.

24. člen  
(letno poročilo)

- (1) Ustanova je dolžna letno, do konca marca, predložiti poročilo o delu in finančnem poslovanju v preteklem koledarskem letu ministrstvu, pristojnemu za zdravstvo.
- (2) Za finančni nadzor nad poslovanjem ustanove se smiselno uporabljajo določila Zakona o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/2001, 20/2006-ZNOJF-1).

**VI. SPLOŠNI AKTI**

25. člen  
(pravila ustanove)

- (1) Ustanova ima pravila, ki morajo biti skladna s tem odlokom, v katerih se uredijo zlasti:
  - organizacija ustanove,
  - podrobnejše pristojnosti in način dela organov,
  - pogoje in postopek imenovanja direktorja in članov sveta,
  - pravila postopka sprejemanja odločitev pri izvajanju dejavnosti,
  - pravila o upravljanju, poslovanju in zastopanju ustanove,
  - pravico direktorja, članov sveta in članov strokovnih komisij do povračila potnih stroškov, dnevnih in sejin,
  - delovanje strokovne službe ustanove.
- (2) Svet ustanove sprejme pravila, v katerih uredi pogoje in merila za uporabo sredstev ustanove, ki morajo biti skladna s tem odlokom in pravili ustanove.
- (3) Ustanova ima lahko tudi druge splošne akte, potrebne za njeno delo, ki morajo biti skladni s odlokom in pravili ustanove.
- (4) Pravila ustanove in druge splošne akte sprejme svet in jih po pridobitvi soglasja ministrstva objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

## VII. PRENEHANJE USTANOVE

### 26. člen

(prenehanje ustanove)

- (1) Ustanova preneha, če njeno premoženje ne zadošča za nadaljnja izpolnjevanja namena ustanove in v drugih primerih, ko ustanovitelj ugotovi, da ni pogojev za nadaljnji obstoj ustanove.
- (2) O prenehanju ustanove odloči ustanovitelj. Svet lahko ustanovitelju predlaga, da ugotovi razloge za prenehanje ustanove.

## VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

### 27. člen

(prenos sredstev za delovanje)

Morebitna denarna sredstva, pridobljena iz pobiranja dajatve Tobačni evro, ki so zadržana na podlagi xx. člena ZOUTI in dajatve Alkoholni evro na podlagi yy. člena ZOPA zaradi presežka nad 500.000,00 EUR, se v osmih dneh po uveljavitvi tega odloka oziroma odprtju bančnega računa ustanove nakažejo na račun ustanove.

### 28. člen

(rok za sprejem splošnih aktov po tem odloku)

Svet sprejme pravila ustanove in pravilnik, ki ureja merila in pogoje za uporabo sredstev ustanove, najkasneje v 90 dneh od objave tega odloka v Uradnem listu Republike Slovenije.

### 29. člen

(vpis ustanove v register)

Ministrstvo ne glede na določbe Zakona o ustanovah (Uradni list RS, št. 70/2005-UPB1, 91/2005 popr.) vpiše ustanovo v evidenco ustanov.

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

30. člen  
(člani prvega sveta ustanove)

Ne glede na določbe drugega odstavka 13. člena o imenovanju direktorja ustanove in prvega odstavka 14. člena tega odloka o imenovanju ali izvolitvi članov sveta ustanove, prvega direktorja in prve člane sveta ob sprejetju tega odloka imenuje Državni zbor Republike Slovenije.

Državni zbor imenuje člane prve uprave izmed predstavnikov predvidenih organizacij ali institucij iz prvega člena 14. člena tega odloka.

31. člen  
(veljavnost odloka)

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

**Obrazložitev:**

**I. POGLAVJE (1. - 5. člen)**

Prvo poglavje opredeljuje osnove glede Ustanove NVO varujejo naše zdravje (v nadaljevanju ustanova). Ustanovo opredeljuje kot osebo javnega prava (2. člen), čeprav se za njeno poslovanje uporablja Zakon o ustanovah – ZU, ki sicer ustanove opredeljuje kot osebe zasebnega prava. Glede na to, da ustanova upravlja z javnimi sredstvi in da je njen ustanovitelj Republika Slovenija, je namreč smiselno, da se ustanovo opredeli kot pravno osebo javnega prava.

Sedež ustanove je na sedežu ministrstva, pristojnega za zdravje (3. člen), opredeljuje pa se tudi pečat ustanove (4. člen).

Ker je ustanova samostojna pravna oseba, nastopa v pravnem prometu samostojno, v svojem imenu in za svoj račun (5. člen).

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

## II. POGLAVJE (6. - 7. člen)

Skladno z xx. členom Zakona o omejevanju uporabe tobaknih izdelkov – ZOUTI in yy. členom Zakona o omejevanju porabe alkohola - ZOPA (prehodne določbe) predstavljajo ustanovitveno premoženje ustanove sredstva, zbrana kot dajatve Tobačni in Alkoholni evro (6. člen).

Ustanova ima glede na rezultate svojega poslovanja možnost, da svoje ustanovitveno premoženje poveča ali zmanjša. Takšno odločitev lahko sprejme svet ustanove, soglasje k njej pa mora podati ministrstvo, pristojno za zdravje (v nadaljevanju ministrstvo) (7. člen). Takšna rešitev je povzeta in skladna z določbami ZU.

## III. POGLAVJE (8. – 11. člen)

Namen ustanove je upravljanje s sredstvi, pridobljenimi iz pobiranja dajatve Tobačni evro, ki so namenjena financiranju programov in projektov nevladnih organizacij na področju zdravja v procesih varovanja zdravja, promocije zdravja in zdravstveno vzgojnega dela na področju preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni in dejavnikov tveganja (8. člen). Ustanova bo financirala ali sofinancirala dejavnosti, katerih namen je skladen z namenom ustanovitve ustanove (zdravljenje, raziskovanje, razvoj, preventive akcije, ozaveščanje itd...). Delitev sredstev se opravi na podlagi letnega programa dela in posebnega pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev ustanove (9. člen). Skladno z določbami ZU, lahko ustanova opravlja tudi dejavnosti, namenjene njeni promociji (10. člen).

Prejemniki sredstev ustanove so lahko nevladne organizacije, ki izpolnjujejo z odlokom določene pogoje glede ustanoviteljstva, neprofitnosti in nepridobitnosti. Odlok omogoča tudi dodatne pogoje, ki jih določi poseben pravilnik ustanove kot njen splošni akt. Izvajalce se izbere na podlagi javnega razpisa (11. člen).

## IV. POGLAVJE (12. – 19. člen)

Direktor je poslovodni organ ustanove ter njen zastopnik. Imenuje ga svet ustanove za mandatno dobo petih let, k njegovemu imenovanju pa je potrebno soglasje ministrstva (12. člen).

Najvišji organ ustanove je svet ustanove, ki šteje 22. članov, ki so predstavniki različnih javnih in zasebnih organizacij in institucij (akademski sektor, raziskovalni sektor, združenja bolnikov, predstavniki zainteresirane javnosti itd...). Kljub temu, da posamezne predstavnike imenujejo ali izvolijo organizacije ali institucije same, jih z ugotovitvenim sklepom potrdi ministrstvo (14. člen). Član sveta mora izpolnjevati pogoje, kot jih določa ZU. Da se zagotovi nemoteno delovanje ustanove, Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

je določeno, da je potrebno člane imenovati najmanj 30 dni pred iztekom mandata trenutnega člana. Kljub temu, da člane kot predstavnike različnih organizacij ali institucij imenujejo slednje, je za njihovo razrešitev pristojno ministrstvo (15. člen).

Svet ustanove sprejema pravila in druge splošne akte ustanove, določa finančni načrt in sprejema zaključni račun, določa merila in pogoje za uporabo sredstev ustanove za posamezne namene, odloča o razporejanju sredstev, upravlja s premoženjem ustanove, imenuje direktorja ustanove in opravlja druge naloge. Sklepčen je, če je prisotnih vsaj polovica članov, odloča pa lahko z navadno večino prisotnih članov, pri čemer lahko splošni akti ustanove za posamezne odločitve določijo strožjo večino (16. člen). Glede na relativno veliko število članov sveta, ki prihajajo iz različnih sektorjev, je smiselno, da zaradi svoje učinkovitosti svet odloča z relativno večino. Svet izvoli tudi svojega predsednika, ki sklicuje seje sveta in jih vodi, ter podpredsednika, ki nadomešča predsednika, ko je ta odsoten ali iz drugih razlogov ne more opravljati svoje funkcije (17. člen).

Člani sveta ustanove in direktor opravljajo delo nepoklicno, imajo pa pravico do povračila potnih stroškov, dnevnice oziroma do sejnine (18. člen), ki se podrobneje uredijo s pravili ustanove.

Ustanova ima tudi strokovno službo, ki pa ni organ ustanove. Direktorju in svetu nudi strokovno, tehnično in administrativno pomoč, izvaja razpise, predlaga načrte delitve sredstev, opravlja nadzor nad poročanjem o porabi dodeljenih sredstev in druge naloge, skladno s splošnimi akti ustanove (19. člen).

## **V. POGLAVJE (20. - 24. člen)**

Ustanova pridobiva sredstva za svoje delovanje iz štirih virov: iz dajatve Tobačni evro, iz dajatve Alkoholni evro, iz upravljanja s svojim ustanovitvenim premoženjem ter iz drugih virov, kot so donacije, darila in druge naklonitve (20. člen). Vsa pridobljena sredstva se obravnavajo kot namenska in se smejo uporabiti izključno za doseganje namena ustanove (21. člen).

Ustanova kot samostojna pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem, Republika Slovenija pa le do višine sredstev, ki bi jih ustanovi morala nakazati na podlagi tretjega odstavka 15.c člena ZOUTI in tretjega odstavka 5.c člena ZOPA (to je nakazilo zbranih dajatev Tobačni in Alkoholni evro do 20. v mesecu za pretekli mesec), pa tega ni storila (22. člen). Gre namreč za terjatve ustanove do države.

Skladno z določbami ZU ustanova vodi poslovne knjige v skladu s predpisi, ki veljajo za zavode (23. člen), svoje poročilo o delu in finančnem poslovanju, pa mora predložiti ministrstvu (prvi odstavek 24. člena).

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

Ker je ustanova pravna oseba javnega in ker upravlja z javnimi sredstvi, je smiselno, da se za finančni nadzor nad njenim poslovanjem smiselno uporabljajo določila Zakona o računskem sodišču (drugi odstavek 24. člena).

## **VI. POGLAVJE (25. člen)**

Delovanje ustanove ureja odlok, pravila in drugi splošni akti ustanove. Izmed teh je že predviden sprejem Pravil o pogojih in merilih za uporabo sredstev, ustanova pa ima lahko tudi druge. Za vse njene splošne akte (torej tudi za pravila in omenjen pravilnik) velja, da ga sprejem svet ustanove, soglasje k njemu pa poda ministrstvo. Po prejetju soglasja se akt objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

## **VII. POGLAVJE (26. člen)**

Ustanova preneha, če njeno premoženje ne zadošča za nadaljnja izpolnjevanja namena ustanove in v drugih primerih, ko ustanovitelj ugotovi, da ni pogojev za nadaljnji obstoj ustanove. Svet ustanove lahko prenehanje predlaga, ne more pa sam sprejeti takšne odločitve, saj je slednje izključna pristojnost Republike Slovenije (26. člen). Glede na to, da ustanoviteljske pravice v ustanovi v uresničuje ministrstvo, bi odločitev o prenehanju sprejelo slednje.

## **VIII. POGLAVJE (27. – 31. člen)**

Ker xx. člen ZOUTI in yy. člen ZOPA (prehodne določbe) določa, da ustanovitveno premoženje ustanove znaša največ 500.000,00 EUR, se morebiten presežek sredstev nameni za delovanje ustanove - torej za izvajanje njenih programov (27. člen). Glede na to, da bo imela ustanova predvidene redne prilive od dajanje tobaknih izdelkov in alkoholnih pijač v uporabo, ocenjujemo, da ni potrebno da je ustanovni kapital višji.

Odlok predvideva, da se pravila in Pravilnik o merilih in pogoje za uporabo sredstev ustanove sprejmeta najkasneje v 90 dneh od objave odloka v Uradnem listu Republike Slovenije in tako zagotovi čim hitrejšo nemoteno delovanje ustanove (28. člen).

Ustanova ni ustanova po ZU, uporablja pa določbe ZU za svoje poslovanje. Ker jo je kot pravno osebo potrebno vpisati v ustrezen register (poleg Poslovnega registra), da lahko pridobi svojo matično številko za samo poslovanje, se predlaga, da se vpiše v evidenco ustanov pri ministrstvu. Pri tem se

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

ne upoštevajo pogoji ZU za vpis v register ustanov (npr. glede notarskega zapisa akta o ustanovitvi itd.) (29. člen).

Ne glede na določbe odloka o izvolitvi direktorja in izvolitvi ali imenovanju članov sveta, prvega direktorja in člane prvega sveta ob sprejetju odloka imenuje Državni zbor. Na ta način se zagotovi takojšno delovanje ustanove in podlaga, da lahko svet ustanove v predvidenem roku sprejme potrebne splošne akte, kot ji to nalaga ta odlok (30. člen). Imenovanje prvih članov sveta je skladno s sistemom imenovanja prvih članov uprave po ZU. Državni zbor pri imenovanju članov sveta ni povsem samostojen, ampak mora upoštevati predvideno sestavo sveta in imenovati takšne člane, ki bodo ustrezno predstavljali v 14. členu predvideno sestavo sveta.

**Odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije (31. člen).**

Projekt »NVO varujejo naše zdravje« delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostne usmeritve: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.